

Fejér Vármegyei Kormányhivatal

Iktatószám: FE/KTF/10042-32/2023.
Ügyintéző: Kleiber-Bujdosó Julianna
dr. Peresztegi Anita

Tárgy: **Előzetes vizsgálati eljárást lezáró határozat** – a MERCSEK AQUA Kft. kérelmére az Aba külterületén (0283/3 és 0283/9 hrsz.) tervezett öntözési tevékenység tárgyában indult közigazgatási hatósági eljárásban

HATÁROZAT

1. A **MERCSEK AQUA Kft.** (8127 Aba, Kálvin János utca 28., KSH törzsszám: 32082388, KÜJ szám: 104188435, a továbbiakban: Kft.) megbízásából eljáró PLANTOR Kft. (5000 Szolnok, Kassai út 124.) által benyújtott kérelem alapján az Aba külterületén (0283/3 és 0283/9 hrsz.) (KTJ: 103128989, EOVS_x: 198 056 m, EOVS_y: 610 986) tervezett öntözési tevékenység (Öntözőtelep védett természeti területen, Natura 2000 területen, barlang védőövezetén méretmegkötés nélkül) előzetes vizsgálata tárgyában 2023. július 21. napján, FE/KTF/10042-1/2023. iktatószámon indult eljárásban a csatolt, az ÖKO Zrt. által készített, 2023. július hónapban kelt „ELŐZETES VIZSGÁLATI DOKUMENTÁCIÓ a Mercsek Öntözési Közösség által Aba külterületén tervezett öntözési tevékenységre” című előzetes vizsgálati dokumentáció (a továbbiakban: dokumentáció) és kiegészítései alapján, mint környezetvédelmi, természetvédelmi és hulladékgazdálkodási hatóság az alábbiakat

állapítom meg.

- 1.1. A tervezett tevékenység megvalósításából jelentős környezeti hatások nem származnak.
- 1.2. A tervezett tevékenység egységes környezethasználati engedélyhez nem kötött.
2. Tájékoztatom, hogy a tervezett tevékenység megkezdése előtt az alábbi engedélyek, hozzájárulások beszerzése szükséges:
 - 2.1. A Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságtól a beruházás során megvalósuló vízellátási létesítményekre vonatkozó vízjogi létesítési, majd vízjogi üzemeltetési engedély.
3. **Környezetvédelmi, természetvédelmi és hulladékgazdálkodási előírások:**
 - 3.1. Táj- és természetvédelmi előírások
 - 3.1.1. A további tervezés, illetve a kivitelezés során alapvető természetvédelmi szempontnak kell lennie a Natura 2000 területek igénybevételeinek minimalizálása, erre a további tervezésben és a kivitelezésben résztvevők figyelmét is fel kell hívni. A kivitelezők figyelmét külön fel kell hívni arra, hogy a beruházás részben Natura 2000 területen vagy Natura 2000 terület közvetlen szomszédságában kerül megvalósításra, ezért a körültekintő, gondos munkavégzés és a rögzített feltételek betartása mindenképpen szükséges.

Kérjük, válaszában hivatkozzon ügyszámunkra!

8000 Székesfehérvár, Szent István tér 9., Tel. szám: 22/526-900, Fax: 22/526-905, e-mail: hivatal@fejer.gov.hu

Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály

Ügyintézés helye: 8000 Székesfehérvár, Hosszúsétatér 1. Levelezési cím: 8002 Székesfehérvár, Pf.: 137.

Hivatali Kapu: FMKHKOTE, 733602766

Telefonszám: (22) 795-145, E-mail: kornyeztvedelem@fejer.gov.hu

Ügyfélfogadás: Hétfő: 8³⁰-12⁰⁰, Szerda: 8³⁰-12⁰⁰ és 13⁰⁰-15³⁰, Péntek: 8³⁰-12⁰⁰

Y:\DokuTar\OSAP\2023\ESZO-FVO\Környezetvédelmi ügyek\Határozat\FE_KTF_10042_32_2023_határozat.docx

- 3.1.2.** A kivitelezés megkezdése előtt szükséges az ingatlanhatárok, alrészletek határvonalainak helyszínen történő beazonosítása, és amennyiben szükséges (ha a határvonalak az érintett területen nem illeszkednek természetben jól azonosítható határvonalakhoz vagy művelési határhoz, pl. a tervezett völgyzáró gát területen, elszántással érintett területeken) a Natura 2000 területek természetben történő elhatárolását is el kell végezni (mobil kerítés, határjelző karók, stb. kihelyezésével).
- 3.1.3.** A Natura 2000 területen a nyomóvezeték nyomvonalát a jelölés alapjául szolgáló élőhely érintettségének minimalizálásával, de egyidejűleg a 62. sz. főút melletti véderdősáv károsítása nélkül kell kijelölni. A nyomóvezeték nyomvonalának kijelölése során a véderdősáv faegyedeinek fokozatosan fejlődő gyökérzetének kiterjedését is figyelembe kell venni.
- 3.1.4.** Natura 2000 területen a nyomóvezeték létesítéséhez kapcsolódó kivitelezési munkálatok csak a vezeték nyomvonalának a helyszínen megfelelő módon elvégzett kitűzése után kezdhető meg.
- 3.1.5.** A véderdősáv faegyedeinek védelmét (gyökér- és törzsvédelmét) a kivitelezés, a földmunkák során is biztosítani kell.
- 3.1.6.** A benyújtott terv szerint a tervezett völgyzárógát területén elkerülhetetlenül szükséges fakivágás csak a műszaki szempontból elkerülhetetlenül szükséges mértékben végezhető, fa- és cserjekivágást a költségi időszakon kívülre (azaz március 15. és augusztus 15. közötti időszakon kívülre) kell időzíteni. Az eltávolításra nem kerülő fák gyökér- és törzsvédelméről a kivitelezés során folyamatosan gondoskodni kell. Az eltávolításra kerülő faállományt a tározó környezetében az üzemeltetés megkezdéséig legalább részben pótolni kell.
- 3.1.7.** A területen meglévő mezővédő erdősávot (az Aba 0283/9 hrsz.-ú ingatlan 0296/14 hrsz.-ú ingatlan felőli határán) a továbbiakban is meg kell tartani.
- 3.1.8.** A kivitelezési munkák ütemezése kapcsán figyelembe kell venni, hogy a Natura 2000 gyepterületeket érintően a kivitelezés természetvédelmi szempontból legkedvezőbb időszaka az augusztus vége – március eleje közötti időszak.
- 3.1.9.** Natura 2000 területeken – a földalatti nyomóvezeték és a töltő-ürítő műtárgy tervben jelzett létesítési munkálatain kívül – humuszelhelyezés nem végezhető, egyéb depónia vagy tárolóhely nem létesíthető, még ideiglenes jelleggel sem.
- 3.1.10.** Natura 2000 területen a földalatti nyomóvezeték létesítése során a kitermelt föld és humusz a nyomvonal mellett történő ideiglenes elhelyezése végezhető, de a munkaárok betemetése során feleslegessé váló föld elterítése nem megengedett.
- 3.1.11.** Natura 2000 területen a létesítendő nyomóvezeték munkaárkát úgy kell kialakítani, hogy a felső humuszos talajréteg külön kerüljön deponálásra, és ennek megfelelően az eredeti rétegtrend szerint, utoljára kerüljön visszatöltésre.
- 3.1.12.** A kivitelezéshez szükséges közlekedést, szállítást elsősorban a Natura 2000 területek igénybevétele nélkül kell lebonyolítani. Amennyiben ez semmiképpen nem valósítható meg, a közlekedés, szállítás kizárólag a természetvédelmi kezelő Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság képviselőjével helyszínen egyeztetett, meglévő út nyomvonalán keresztül történhet.
- 3.1.13.** A nyitott munkaárkok a kétéltű- és hullőfajok, valamint a kisemlősök számára csapdaként működnek, ezért a munkaárkok kiásása után azokat nem szabad több napig fedetlenül hagyni. Amennyiben ez nem megoldható, a munkaárokból folyamatosan – legalább kétnaponta – történő kiemelésükről és a nyomvonalától távolabbra történő elhelyezésükről gondoskodni kell. Hasonlóképpen a munkaárok betöltése, illetve az esetleges homokágyazat készítése során meg kell arról győződni, hogy nincsenek-e az árokban rekedt állatok, s a munkát csak ezek kimentése után szabad folytatni.

- 3.1.14.** A Dinnyés-Kajtori-csatorna hosszirányú átjárhatóságát folyamatosan biztosítani kell, így a mederbe beépítendő, mederhez építendő további műtárgyakat (töltő-ürítő műtárgy) is erre figyelemmel kell megtervezni. Az anyaghasználat tekintetében törekedni kell a természetes anyagok használatára.
- 3.1.15.** Amennyiben a kivitelezés során (akár ideiglenesen) kialakításra kerülő új földrézsűkben, depóniákban a fokozottan védett gyurgyalagok vagy a védett parti fecskék költése figyelhető meg, a tereprezsút, depóniát érintő további munkálatok (a rézsű, depónia megbontása, megfaragása, tömörítése, hozzátöltés, humuszerítés, stb.) csak ezen madárfajokra együttesen jellemző költési időszakon kívül (azaz április 1. és augusztus 15. közötti időszakon kívül) végezhető(k). A kivitelezés során a költés megkezdésének megakadályozására a partfalak, depóniák takarása végezhető, de megkezdett költés zavarása, akadályozása, károsítása szigorúan tilos.
- 3.1.16.** A gyomosodás, a megjelenő özönnövények terjedésének visszaszorításáról a kivitelezés során gondoskodni kell.
- 3.1.17.** A kivitelezési munkák után az igénybevett területek rendezését el kell végezni, a feleslegessé váló építőanyagokat, hulladékokat a területről el kell szállítani, ezek Natura 2000 területen történő elhelyezése nem megengedett.
- 3.1.18.** Az újonnan kialakított (burkolásra nem kerülő) földművek, rézsűk felületét gyepesíteni szükséges. A gyepesítésre kerülő felületek és a gyepterületen létesített földalatti vezetékek nyomvonalának talajbolygatással érintett területének mechanikai úton történő gyommentesítéséről (kaszálás útján) legalább a kivitelezés utáni első 3 évben – évi többszöri alkalommal – gondoskodni szükséges.
- 3.1.19.** A tározó felszíni vízből (azaz a Dinnyés-Kajtori-csatornából) történő feltöltése esetén az érkező vízhozamból legalább az augusztusi 80%-os valószínűségű vízkészlet 2/3-ának továbbengedését folyamatosan biztosítani kell.
- 3.1.20.** A vízkivételre használt szivattyú(ka)t olyan védőrácscsal kell ellátni, amely a halak és kétéltűek szivattyúba jutását, azok károsítását megakadályozza.
- 3.1.21.** Az öntözőrendszer üzemeltetése során folyamatosan biztosítani kell a természetvédelmi hatóság, illetve a természetvédelmi kezelő Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság képviselőinek az ellenőrzési lehetőséget.
- 3.1.22.** A Natura 2000 gyepterületek öntözése tilos, az öntözést olyan intenzitással, módszerrel kell végezni, illetve az öntözés során a Natura 2000 gyepterületektől olyan védőtávolságot kell tartani, amellyel a Natura 2000 gyepterületeken elfolyás, hozzáfolyás sem jelentkezik. A területen csak olyan öntözőrendszer üzemeltethető, amely az öntözést víztakarékos módon, az öntözendő kultúra aktuális vízigényének, az időjárási és talajnedvességi viszonyok figyelembevételével végzi.
- 3.1.23.** A párologási veszteség csökkentésére a tározó vízfelszínén alkalmazandó úszó napelemtáblák poláros fényszennyezését csökkenteni szükséges, ennek megfelelően kizárólag depolarizáló rácshatással ellátott napelemek alkalmazhatók.
- 3.1.24.** A tározó tározott vízmennyiségétől függő kiterjedésben kilátszó nagyobb felületű fekete fóliája – a poláros fényszennyezés révén – a polarotaktikus rovarok számára a napelemeken kívül is ökológiai csapdát jelenthet. A poláros fényszennyezés csökkentése érdekében a tározó szigeteléséhez ezért lehetőség szerint ne fekete színű HDPE fóliát alkalmazzanak, ugyanakkor tájvédelmi szempontból kerülendő a fehér színű fólia beépítése is.
- 3.1.25.** A fóliával szigetelendő tározó rézsűin lehetőséget kell teremteni az esetlegesen a tározóba kerülő állatok kijutására, a kialakítandó tározó méretének függvényében több, 45°-nál nem nagyobb lejtőszögű, min. 1 méter szélességű, érdes felületű rámpák kialakításával (akár fadeszkák segítségével).

3.1.26. Kültéri állandó megvilágítás csak akkor építhető ki, amennyiben erre kifejezett műszaki előírás/jogszabály/szabvány vonatkozik, ez esetben a fényforrások – a rovarok tömeges pusztulásának elkerülésére – csak az alábbi szempontok szerint létesíthetők (esetlegesen javasolt a mozgásérzékelő lámpák használata is):

- Az állandó kültéri megvilágításhoz csak teljesen ernyőzött, síkbúrás világítóeszközök használhatók. Ezeket olyan módon kell kialakítani és karbantartani, hogy fényük a vízszintes sík fölé közvetlenül ne vetülhessen.
- Legfeljebb 3000 K színhőmérsékletű lámpák használhatók.
- Csak a megvilágítási célhoz minimálisan szükséges fényáramú világítótestek alkalmazhatók.

3.2. Zaj- és rezgésvédelmi előírások

3.2.1. Az üzemeltetésből semmilyen körülmények között nem származhat a védendő területeken határértéket meghaladó környezeti zaj-és rezgésterhelés.

3.3 Levegőtisztaság-védelmi előírások

3.3.1. A telepítés/felhagyás során csak megfelelő műszaki állapotú munkagépek és szállítójárművek üzemeltethetők. A munkagépek és a szállítójárművek megfelelő gyakoriságú karbantartásáról gondoskodni kell a légszennyezőanyag-kibocsátás növekedésének megakadályozása céljából.

3.3.2. A telepítés/felhagyás során a porképződés csökkentésére az időjárástól függően a szilárd burkolattal nem rendelkező szállítási útvonalak, és a munkaterület locsolásáról gondoskodni kell.

3.3.3. A telepítés/felhagyás során a tervezési területen (beleértve a szilárd burkolattal nem rendelkező szállítási utakat is) a munkagépek és a szállítójárművek sebességét úgy kell megválasztani, hogy az esetleges kiporzás minimalizálható legyen.

3.3.4. Az építési tevékenység során a kiporzásra hajlamos anyagok szállításakor a rakományt ponyvázni kell.

3.3.5. A munkagépek felesleges üresjáratását kerülni kell.

3.3.6. A telepítés/felhagyás során erős szél esetén a nagyobb porképződéssel járó tevékenységeket szüneteltetni kell.

3.3.7. A tevékenység nem okozhat légszennyezést, valamint a levegő olyan mértékű terhelését, amely légszennyezettséget okoz.

3.3.8. A tevékenységet úgy kell folytatni, hogy a porképződés a lehető legkisebb mértékű legyen.

3.3.9. A levegővédelmi követelmények teljesülését a telepítés, megvalósítás és felhagyás során a levegőtisztaság-védelmi hatásterületen biztosítani kell.

3.3.10. Amennyiben a tevékenység során 140 kW_{th}-t elérő, vagy meghaladó névleges bemenő hőteljesítményű dízel aggregátort kívánnak használni, abban az esetben az aggregátorra vonatkozóan levegőtisztaság-védelmi engedéllyel kell rendelkezni.

4. Az előzetes vizsgálati eljárásban a jogszabály által meghatározott szakkérdéseket vizsgálva tett megállapítások

4.1. Közegészségügyi, környezet- és település-egészségügyi előírások

4.1.1. Az építési, kivitelezési tevékenységet úgy kell végezni, hogy az ne szennyezze a felszín alatti és felszíni vizeket, valamint a körülötte elhelyezkedő földtani közeget, a tevékenység során valamennyi vonatkozó előírást, így a felszíni vizek minősége védelmének szabályairól szóló 220/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásait, a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet előírásait be kell tartani.

- 4.1.2. Az építési kivitelezési tevékenységből származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken nem léphetik túl** – a környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII.3.) KvVM–EüM együttes rendelet 2. számú mellékletben meghatározott – határértékeket.
- 4.1.3.** A létesítés illetve a felhagyás során keletkező hulladékok, veszélyes hulladékok jogszabályi követelményeknek megfelelő gyűjtéséről, további kezeléséről gondoskodni kell.
- 4.1.4.** A veszélyes hulladékkal végzett tevékenység kapcsán be kell tartani a veszélyes hulladékkal kapcsolatos egyes tevékenységek részletes szabályairól szóló 225/2015. (VIII. 7.) Korm. rendelet előírásait.
- 4.2. Kulturális örökség védelmére vonatkozó előírások**
- 4.2.1.** Amennyiben a tervezett beruházás nagyberuházásnak (bruttó 500 millió forint) minősül, az érintett terület régészeti érintettségének tisztázására, illetve mértékének megállapítására **előzetes régészeti dokumentációt (a továbbiakban: ERD) kell készíttetni**, amelyre a beruházóval kötött írásbeli szerződés alapján az örökségvédelmi szerv, Magyar Nemzeti Múzeum (1013 Budapest, Ybl Miklós tér 6., továbbiakban MNM) jogosult.
- 4.2.2.** Amennyiben a beruházás nem minősül nagyberuházásnak, az érintett terület régészeti érintettségének tisztázására, illetve mértékének megállapítására **örökségvédelmi hatástanulmányt kell készíteni**.
- 4.2.3.** Az elkészített ERD-t vagy örökségvédelmi hatástanulmányt a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére irányuló első hatósági eljárás megindítására irányuló kérelemhez kell mellékelni.
- 4.3. A termőföldre gyakorolt hatások védelmére vonatkozó előírások**
- 4.3.1.** Az Aba 0283/3 és 0283/9 hrsz.-ú ingatlanokon tervezett **öntözési beruházás munkálatai** csak az ingatlanügyi hatóság által kiadott, a beruházással érintett termőföldi ingatlanokra vonatkozó **időleges, valamint végleges más célú hasznosítást engedélyező határozat meglétét követően lehetségesek**.
- 4.3.2.** Az öntözési beruházás kiépítésének termőföldi érintettsége nem lehet a tárgyi, illetve a szomszédos, más célú hasznosításra nem engedélyezett termőföldek tekintetében (talajfelszín megbontása, taposási károk, eróziós károk, talajidegen anyagok elhelyezése).
- 4.3.3.** A munkálatokkal érintett termőföldi ingatlanokon folytatott munkavégzés során a humuszos termőrétteg minőségének óvására kiemelt figyelmet kell fordítani.
- 4.3.4.** Minden olyan esetben, amikor az öntözési beruházás kiépítése során termőterületre káros, veszélyes vagy az előírástól eltérő esemény következik be, az engedélyes a talajvédelmi hatóságot haladéktalanul tájékoztatni köteles.

5. Szakhatósági előírások

5.1. A Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Hatósági Osztály 35700/6303-1/2023.ált. számú szakhatósági állásfoglalása:

1. „*A MERCSEK AQUA Öntözési Kft. (8127 Aba, Kálvin János u. 28., KÜJ: 104188435, KSH azonosító: 32082388-0161-113) megbízásából a PLANTOR Kft. által benyújtott kérelem alapján, a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályán az FE/KTF/10042-9/2023. iktatószámom indult közigazgatási hatósági eljárásban, az Aba külterületén (0283/3 és 0283/9 hrsz.) tervezett öntözési tevékenység előzetes vizsgálata tárgyában indult közigazgatási hatósági eljárásban a*

szakhatósági állásfoglalásomat előírás és kikötés nélkül megadom.

2. *Jelen szakhatósági állásfoglalásom más jogszabályi kötelezettség alól nem mentesít.*
3. *Jelen szakhatósági állásfoglalásom ellen önálló fellebbezésnek nincs helye.”*

6. Jelen határozat nem mentesít egyéb, a tevékenység megkezdéséhez külön jogszabályok alapján szükséges engedélyek beszerzésére vonatkozó kötelezettség alól.
7. A határozat kiadmányozását követően a Környezetvédelmi Hatóság haladéktalanul gondoskodik a határozatnak a hirdetőtábláján történő kifüggesztéséről, illetve az internetes honlapján való közzétételéről.
8. Jelen határozattal megkeresem a tevékenységgel érintett település, Mór Város Jegyzőjét, hogy a határozat kézhezvételét követően haladéktalanul gondoskodjon a határozat nyilvános közzétételéről, és a közzétételt követő 5 napon belül tájékoztassa a Környezetvédelmi Hatóságot a közzététel időpontjáról, helyéről, valamint a határozatba való betekintési lehetőség módjáról.
9. Az eljárás során eljárási költségként 250 000,- Ft (azaz kettőszázötvenezer forint) igazgatási szolgáltatási díj merült fel, melyet az Ügyfél visel. Az Ügyfél az igazgatási szolgáltatási díjat megfizette. Egyéb eljárási költség nem merült fel.

10. Jogorvoslat

Szakhatósági állásfoglalás ellen külön jogorvoslatnak helye nincs, az a jelen döntés elleni jogorvoslat keretében támadható meg.

A döntés a közléssel végleges.

A döntést sérelmező ügyfél jogsérelemre hivatkozva, a döntés közlésétől számított 30 napon belül közigazgatási pert indíthat, keresetlevél benyújtásával. A keresetlevelet a Fejér Vármegyei Kormányhivatalnál kell benyújtani, a Veszprémi Törvényszéknek címezve. A jogi képviselővel eljáró fél, valamint a gazdálkodó szervezet a keresetlevelet kizárólag elektronikus úton, a <https://e-kormanyablak.kh.gov.hu> honlapon keresztül, elektronikus űrlap használatával nyújthatja be.

A végleges döntést a törvényszék az ügyfél kérelmére – az ügy érdemi elbírálására lényegesen ki nem ható eljárási szabályszegés kivételével – jogsértés megállapítása esetén, ha a jogi feltételek fennállnak, megváltoztatja, illetve megsemmisíti vagy hatályon kívül helyezi, és ha szükséges, a Fejér Vármegyei Kormányhivatalt új eljárás lefolytatására utasítja. Jogsértés hiányában a törvényszék a keresetet elutasítja. A keresetlevél benyújtásának a döntés hatályosulására halasztó hatálya nincs, az ügyfél azonban a keresetlevélben azonnali jogvédelem keretében kérheti a halasztó hatály elrendelését.

Az azonnali jogvédelem iránti kérelemben részletesen meg kell jelölni azokat az indokokat, amelyek az azonnali jogvédelem szükségességét megalapozzák, az ezek igazolására szolgáló okiratokat csatolni, a kérelmet megalapozó tényeket pedig valószínűsíteni kell.

A törvényszék a közigazgatási pert tárgyaláson kívül bírálja el, a felek bármelyikének kérelmére azonban tárgyalást tart. Tárgyalás tartását az ügyfél a keresetlevélben kérheti. Ennek elmulasztása miatt igazolási kérelemnek nincs helye. A peres eljárás illetékköteles, melyet a törvényszék döntése szerint kell megfizetni.

INDOKOLÁS

A Környezetvédelmi hatóság előtt a **MERCSEK AQUA Kft.** (8127 Aba, Kálvin János u. 28.; a továbbiakban: Kft.) megbízásából a **PLANTOR Kft.** (5000 Szolnok, Kassai út 124.) által 2023. július 21-én benyújtott kérelem alapján az Aba külterületén (0283/3 és 0283/9 hrsz.) tervezett öntözési tevékenység előzetes vizsgálata tárgyában eljárás indult a Rendelet 3. § (1) bekezdés a) pontja és a 3. számú mellékletének 4. pont b) alpontja alapján.

Az előzetes vizsgálati eljárást megelőző cselekmények:

A Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 35700/2938-2/2023.ált. számú, 2023. június 22. napján érkezett végzésében kérte a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya (továbbiakban: Környezetvédelmi Hatóság) szakhatósági állásfoglalását a Mercsek Aqua Kft. részére az Aba, 0283/3 és 0283/9 hrsz.-ú külterületén tervezett mikroszórófejes öntözés vízelékesítmenyeire vonatkozó elvi vízjogi engedélyének kiadásához, az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése, valamint 1. sz. melléklet 16. táblázat 9–10. sora alapján.

A Plantor Mérnöki és Szolgáltató Kft. által 6/22.2916-2/2022. munkaszámon elkészített „Mercsek Aqua Öntözési Közösség – Esőtető öntözés megvalósítása Aba külterületén” Elvi vízjogi engedélyezési terv” című tervdokumentáció alapján megállapította, hogy:

*A tervezett tevékenység egy 137 000 m³ tározó kapacitású, völgyzárógátas **öntözővíz-tározó** építésére is vonatkozik az Aba, 0283/9 hrsz.-ú ingatlanon, melynek **feltöltésére és leürítésére földbe épített nyomóvezeték épül a Dinnyés-Kajtori-csatorna 18+160 szelvényéig, amely nyomóvezeték érinti a Belsőbárándi löszvölgy (területkód: HUDI20006) kiemelt jelentőségű természet-megőrzési NATURA 2000 területet.***

A műszaki leírás 16. oldalán közzétették a tervezett öntöző kutak helyének egységes országos vetületi rendszer (EOV) koordinátáit, melynek alapján a IV. jelű (EOV_x= 611329; EOV_y= 197066) a Belsőbárándi löszvölgy NATURA 2000 területre esik.

Továbbá az öntözővíz-tározó ürítése gravitációs veszlevezetés esetén a Három-ág-völgy irányában árapasztón keresztül történne, így közvetett módon is érintett a HUDI20006 területkódú NATURA 2000 terület.

A Környezetvédelmi hatóság az FE/KTF/882-2/2023. iktatószámú levelében kérte a fenti elvi vízjogi engedélyezési eljárás felfüggesztését a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendelet (továbbiakban: Rendelet) 3. számú melléklet 4. b) pontja „Öntözőtelep védett természeti területen, Natura 2000 területen, barlang védőövezetén méretmegkötés nélkül” a környezetvédelmi hatóság által az előzetes vizsgálati eljárásban hozott döntésétől függően környezeti hatásvizsgálat köteles tevékenység – miatt.

A Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság 35700/2938-4/2023.ált. számú végzésében a fent hivatkozott elvi vízjogi engedélyezési eljárást felfüggesztette.

A kérelemhez mellékeltek az ÖKO Zrt. által készített, 2023. július hónapban kelt „ELŐZETES VIZSGÁLATI DOKUMENTÁCIÓ a Mercsek Aqua Öntözési Közösség által Aba külterületén tervezett öntözési tevékenységre” című előzetes vizsgálati dokumentációt (a továbbiakban: dokumentáció), valamint mellékleteit.

A teljes eljárásra történő áttérésről a Kft.-t a Környezetvédelmi Hatóság az FE/KTF/10042-3/2023. iktatószámú irat megküldésével tájékoztatta. A tájékoztató dokumentumot és a Környezetvédelmi Hatósághoz benyújtott előzetes vizsgálati dokumentációt a honlapján is közzétette.

A Rendelet 3. § (3) és (4) bekezdésének megfelelően, a Környezetvédelmi Hatóság az eljárás megindításáról szóló közleményt tett közzé a hivatalban, és a honlapon, továbbá megküldte azt a telepítés helye szerinti település jegyzőnek – Aba Város Jegyzőjének –, valamint a feltételezhetően érintett települések – Székesfehérvár és Seregélyes – jegyzőinek a közleményt, a közterületen és a helyben szokásos módon történő közhírré tétel céljából.

A közlemény megjelenésétől kezdve az érintett nyilvánosság számára a rendelkezésemre álló dokumentációkba, valamint az ügyfelek részére az eljárás iratanyagába a betekintési lehetőséget a Környezetvédelmi Hatóság ügyfélfogadási rendjének megfelelően, folyamatosan biztosítottam.

A környezetvédelmi érdekek képviselőjére alakult civil szervezet ügyféli minőségben történő részvételi szándékát hatóságomhoz nem jelentette be.

A kifüggesztés ideje alatt a dokumentációban foglaltakkal, vagy az eljárással kapcsolatban lakossági észrevétel nem érkezett.

A Környezetvédelmi hatóság az FE/KTF/10042-5/2023. iktatószámú végzésben hiánypótlás benyújtására szólította fel a Kft.-t, aki megküldte a kért adatokat.

A jelen eljárás keretében a Környezetvédelmi Hatósághoz benyújtott dokumentáció és a kiegészítő adatszolgáltatás alapján vizsgálva a tervezett tevékenységet, a következők állapíthatók meg:

A tervezett tevékenység rövid ismertetése

A Mercsek Aqua Öntözési Közösségbe tömörült gazdák Aba település külterületén folytatott mezőgazdasági növénytermesztési tevékenységüket mikro-öntözéssel szeretnék fejleszteni. Az öntözésfejlesztés szükségességét az indokolja, hogy az időjárási szélsőségek között egyre többször jelenik meg az érintett területen a magas hőmérsékleti értékekkel párosuló tartós és jelentős vízhiány, melyet a termésbiztonság érdekében pótolni kellene.

A Kft. Aba település külterületén Seregélyes határában/egymás melletti helyszínen (0283/3 és 0283/9 hrsz.), összesen 186,52 ha nagyságú mezőgazdasági terület majd 100%-án center-pivottal és egy 0,4 hektár körüli területen mikro-öntözéssel történő öntözésének kialakítását, az öntözést kiszolgáló infrastruktúra és vízbeszerzés, -tározás létesítményeinek kiépítését tervezi.

A tervezett öntözés maximális vízigénye 225 420 m³/év, mely mennyiséget 6 db mélyfúrású kútból kívánják biztosítani. A kutakból kitermelt víz ideiglenes tározásra egy új tározóba kerül, illetve a tározó feletti, kb. 38 ha nagyságú természetes vízgyűjtőről lejutó csapadékvizet is visszatartják itt. A tervezett vízfelhasználás 0,06388 m³/sec. Az öntözési rendszerhez tartozó tározó kiterjedése 2,8 ha (vésztározás esetén 4,4 ha), befogadó képessége 100 000 m³ (max 137 000 m³).

A tározó nemcsak a kutakból, hanem a Dinnyés-Kajtori csatornából a Velencei-tóból leeresztett árhullámok levonulása esetén is tölthető egy nyomóvezetéken keresztül. Ugyanezen a vezetéken szükség esetén a tározó leürítésére is mód van a Dinnyés-Kajtori-csatorna felé. A tervezett nyomóvezeték csatorna előtti, 150 m-nél kisebb szakasza Natura 2000 területet érint. A tározó feltöltése/ürítése a Dinnyés-Kajtori-csatorna 18+160 szelvényében kialakított töltő-/ürítő műtárgy kiépítésével történik.

Az öntözésre tervezett két terület adatai:

I. terület : „Külső-Báránd-dűlő belső”

- Öntözéssel érintett ingatlan területe: 186,15 ha
- Öntözött terület: 115,6 ha
- Öntözött terület súlyponti koordinátái: EOVS_Y: 610 856, EOVS_X: 198 058
- Érintett ingatlan: Aba 0283/9 hrsz.
- Öntözési mód: 10 db center pivot
- Öntözött kultúrák: kukorica, búza, napraforgó

II. terület : „Külső-Báránd-dűlő külső”

- Öntözéssel érintett ingatlan területe: 0,3654 ha
- Öntözött terület: 0,25 ha
- Öntözött terület súlyponti koordinátái: EOVS_Y: 609 649, EOVS_X: 198 171
- Érintett ingatlan: Aba 0283/3 hrsz.
- Öntözési mód: mikro szórófejes öntözés
- Öntözött kultúrák: kukorica, búza, napraforgó

Megállapítások a környezeti elemekre gyakorolt hatások alapján

Táj- és természetvédelmi szempontból:

A tervezett öntözőtelep Aba külterületén, a belsőbárandi településrészhez közelebb, a Dinnyés-Kajtori-csatorna mellett kerülne megvalósításra, a tervezett létesítmények országos jelentőségű védett természeti területre nem terjednek ki, de a tervezett nyomóvezeték egy (~150 m-es) szakasza, illetve a felszíni vízkivétel helye a Belsőbárandi-löszvölgy (HUDI20006) kiemelt jelentőségű természetmegőrzési Natura 2000 területen tervezett, amely Natura 2000 terület az országos ökológiai hálózat magterületének is része. A tervezett beruházás a Dinnyés-Kajtori-csatorna völgyében kisebb mértékben az Országos Területrendezési Terv által megállapított tájképvédelmi övezethez tartozó területekre is kiterjed. Az öntözőterületek, illetve a létesítendő tározó területe a Natura 2000 területtel közvetlenül szomszédos, az öntözésre kijelölt szántóterületek közé a Natura 2000 terület szerteágazó oldalvölgyei ékelődnek be. A Natura 2000 terület, azaz a löszvölgy kisebb részén országos jelentőségű védett természeti terület (Belsőbárandi-tátorjános természetvédelmi terület) is kijelölésre került, de ezen terület a beruházástól távolabb, mintegy 850 m-en túli területrészekben található.

Az öntözés elsősorban felszín alatti vízkészlet, jelen esetben rétegvíz igénybevételével, 6 db viszonylag kis kapacitású kút és egy tározó létesítésével tervezett, de a rendszer tervezett kiépítése a vízbő időszakok esetén lehetővé teszi az öntözőterület mellett folyó Dinnyés-Kajtori-csatorna felszíni vízkészletéből történő vízkivételt is. Az ehhez kiépítendő nyomóvezeték a tározó esetleges leürítését is lehetővé teszi. A tározó a kutakból kitermelt, illetve vízbő időszakok esetén Dinnyés-Kajtori-csatorna felszíni vízkészletéből származó víz ideiglenes tározására szolgál, továbbá a tározó feletti ~38 ha nagyságú vízgyűjtőről származó csapadékvíz is visszatartásra kerülne. Öntözés Natura 2000 területen nem tervezett.

A Dinnyés-Kajtori-csatorna mellett létesülő töltő-ürítő műtárgyon és a csatlakozó nyomóvezeték ~150 m-es szakaszán, illetve a völgyzárógát tervezett helyén lévő kis kiterjedésű, facsoportos gyepfolton kívül a tervezett létesítmények szántóföldi művelés alatt álló területen tervezettek, így természetvédelmi szempontból értékesebb élőhelyet közvetlenül nem érintenek. A nyomóvezeték Natura 2000 területen keresztül haladó szakaszának nyomvonala úgy került kijelölésre, hogy minimalizálni lehessen a természetvédelmi szempontból értékesebb területrészek igénybevételét, így a nyomóvezeték elhelyezése a 62. számú főút Seregélyest elkerülő, közelmúltban épült szakasza mellett, az úthoz kapcsolódóan létesített, jelenleg fiatal korú véderdősáv szegélyében tervezett. Ezzel a jelölés alapjául szolgáló élőhelyek (a nyomóvezeték környezetében: 6440 *Cnidion dubii* folyóvölgyeinek mocsárrétjei) közvetlen érintettsége minimalizálható. A tervezett töltő-ürítő műtárgy elhelyezése a Dinnyés-Kajtori-csatorna és a főút találkozásánál tervezett, ezáltal a vízfolyás bolygatott, részben kiépített mederszakasza lenne közvetlenül érintett, ahol a tervezett létesítés a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló élőhelyre előreláthatólag nem terjed ki. A tervezett beruházás a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló növényfaj élőhelyére ugyancsak nem terjed ki. A tervezett beruházáshoz a tervezett tározó gátjának helyén (már nem Natura 2000 területen) álló facsoport eltávolításán kívül további fakivágás előreláthatólag nem szükséges.

A beruházás által közvetlenül érintett szántóterületek állatvilágára a térségben általánosan előforduló, és többnyire közönséges, az élőhelyen uralkodó környezeti feltételekre kisebb mértékben érzékeny, tágabb tűrőképességű fajok jellemzőek, a terület zoológiai szempontból alapvetően nem tekinthető jelentős élőhelynek. A tervezett nyomóvezeték Natura 2000 területet érintő szakasza, illetve a tervezett töltő-ürítő műtárgy helyszíne a főút szomszédságából adódóan jelenleg is zavart, ugyanakkor a vízfolyás környezetében, mocsárréteken a jelölő állatfajok közül a nagy tűzlepke és a mocsári teknős jelenléte valószínűsíthető, amelyet a természetvédelmi kezelő Duna-Ipoly Nemzeti Park Igazgatóság természetvédelmi hatóság részére átadott nyilvántartási adatai is igazolnak.

A tervezett tározó és a hozzá kapcsolódó gát területén, illetve a tervezett kutak és a töltő-ürítő műtárgy területén (közvetlen hatásként) a jelenlegi élőhelyek megszűnnek és jelentősen átalakulnak. A felszín alatt létesülő vezetékek (kút bekötés vezetékai, nyomóvezetékek) nyomvonalán a munkaárok kialakítása és visszatemetése során a jelenlegi vegetáció bolygatásra kerül (a munkavégzés szélességében, mintegy 4–6 m széles sávban).

Ez a negatív hatás a nyomóvezeték Natura 2000 területét érintő 150 m-es szakaszát, illetve a vízfolyás mellett létesítendő töltő-ürítő műtárgyat kivéve szántóterületeket, azaz alacsony természetességű élőhelyet érintenek, a Natura 2000 területen pedig a nyomvonal, illetve a műtárgy helyszínének – fentiek szerinti – megválasztásával ez a negatív hatás minimalizálható. A rendelkezésre álló adatok alapján a tervezett létesítmények védett (vagy a Natura 2000 terület jelölésének alapjául szolgáló) növényfaj egyedeit, azok élőhelyét közvetlenül nem fogják károsítani, veszélyeztetni.

Közvetett hatásként a bolygatásra kerülő területeken számolni kell a meglévő növény- és talajtakaró roncsolásán keresztül a tájidegen agresszív fajok új helyeken történő megjelenésével, illetve terjedésével. A kivitelezés ideiglenesen a környezeti elemek többletterhelését is okozza (levegőszennyezés, zajkibocsátás, zavarás, stb.).

Figyelemmel arra, hogy a völgyzárógátas tározóban a tározó feletti ~38 ha nagyságú vízgyűjtőről származó csapadékvíz is visszatartásra kerül, ez hatással lehet a tervezett tározóhoz D-i irányban kapcsolódó völgy (Natura 2000 terület) vízháztartására is az eddigi vízfolyási viszonyok megváltozásán keresztül.

A tervezett tározó völgyzáró gátjához építendő vészárapasztó működésbe lépése esetén a többletvíz a Natura 2000 terület egyik oldalvölgyébe jut, ugyanakkor a tározóban kialakítandó vésztározási kapacitásra figyelemmel a tározó vészárapasztójának működésbe lépésére a bemutatott számítások szerint csak nagyon kis valószínűség mellett kerülhet sor.

A tervezett kutak által igénybe vett vízkészlet típusa rétegvíz, így üzemeltetésük a talajvízre, ezáltal az érintett terület élőhelyeinek vízháztartására várhatóan érdemi hatást nem gyakorol. A tervek szerint az öntözés során csak annyi víztöbbletet juttatnak az öntözött területre, amennyit a mezőgazdasági kultúrák szinte teljes egészében hasznosítanak is, így az öntözésnek a szomszédos területekre gyakorolt hatása összességében semlegesnek tekinthető.

A tervezett tározó műanyag fóliás szigetelésű lesz, és a párolgási veszteséget a vízfelszínen további műszaki megoldással (pl. úszó napelemtáblákkal, víz felszínén úszó „takarólabdákkal”) fogják csökkenteni, így a tározó vizes élőhelyként érdemben nem fog funkcionálni.

A fentebb jelzett létesítmények által érintett élőhelyek megszűnése, illetve a felszínalatti létesítmények elhelyezése során végzett bolygatás természetvédelmi szempontból negatív hatású lesz. A Natura 2000 területen ezen közvetlen negatív hatások azonban alapvetően keskeny sávban, a terület szegélyén fognak jelentkezni, az élőhely végleges megszűnésével pedig csak a töltő-ürítő műtárgy kapcsán kell számolni, amely a jelölés alapjául szolgáló élőhelyek megszűnésével nem jár, illetve az érintett terület kiterjedése is elenyésző.

A negatív hatások a kivitelezés idejének és módjának megfelelő megválasztásával, továbbá az érintett terület utógondozásával, esetleges rehabilitációjával részben csökkenthetők. Ilyen hatáscsökkentő intézkedés lehet a vegetációs időszakon kívüli munkavégzés, az öntöző nyomóvezeték munkaárkának kialakítása során az egyes talajrétegek keveredésének elkerülése, a gyepterületen létesített munkaárok nyomvonalának kivitelezés utáni rendszeres kaszálása.

Az állatvilág tekintetében a létesítés kapcsán a tervezett létesítmények kiterjedésére figyelemmel jelentős élőhely megszűnésével összességében és a jelölés alapjául szolgáló állatfajok tekintetében sem kell számolni, a kivitelezés idejének és módjának megfelelő megválasztásával az egyedek károsítása és zavarása alapvetően elkerülhető.

A kivitelezés során jelentkező, a környezeti elemek többletterhelését okozó levegőszennyezés, zajkibocsátás, további zavarás csak ideiglenes jellegűek lesznek, a kivitelezés idejének és módjának természetvédelmi szempontokat figyelembe vevő megválasztásával ezen negatív hatások csökkenthetők.

Mindezeket összességében mérlegelve a tervezett beruházásnak az élővilágra, illetve a Natura 2000 területre gyakorolt negatív hatásai tárgyi határozatban rögzített továbbtervezési szempontok és előírások érvényesítésével elviselhetőnek minősíthetők.

A beruházási terület és környezetének természetes felszínborítása már évszázadokkal ezelőtt átalakult, a terület túlnyomó részén jelenleg is folytatott szántóföldi művelés végig töretlen maradt az elmúlt kb. 250 évben. A táj használatát és szerkezetét meghatározó tájalkotó elemek és elem-együttesek tekintetében (pl. szántóföldeket tagoló mélyebb fekvésű gyepsávok, vízmosások) jelentősebb változás ez alatt az időszak alatt nem történt a területen.

A tervezett beavatkozásokat magába foglaló tájrészlet szerkezetének jellegzetes természetes elemei az ÉK-DNy irányú tengely vetületét adó Dinnyés-Kajtori-csatorna medre, és az abba csatlakozó felszíni vízmosásból kialakult völgyületek. A tájhasználatot főként a szántóföldek és eltérő méretű gyepfoltok, illetve kisebb erdőfoltok jellemzik. A táj szerkezetét meghatározó elemek a mesterséges eredetű vonalas infrastruktúra-hálózat elemei (pl. 44. és 45. sz. vasútvonalak, 62. és 63. sz. főutak), amelyek egyfajta keretet alkotnak a beavatkozási helyszínt magába foglaló tájrészletnek. A jelenleg fellelhető, kis kiterjedésű erdőterületek állományát jelentős arányban uralják tájidegen fafajok (akácok).

Az érintett tájrészlet magas mezőgazdasági, illetve kisebb mértékű ökológiai potenciállal rendelkezik.

A tervezett beruházás során a talaj felszíne alá kerülő vezetékek a tájkép jelenlegi megjelenését nem változtatják meg érdemben. Maradandó tereptárgyként épülnek ki a kutak, illetve a vízfolyás medréhez kapcsolódóan a töltő-ürítő műtárgy, amelyek azonban méretüknél és helyszínüknél fogva nem fognak zavaró tájképi elemként megjelenni. Az öntözéshez használt öntözőberendezések mozgathatók, eltávolíthatók, az öntözési időszakon kívül előreláthatólag a szántóföldi táblaszéleken kerülnek elhelyezésre.

Nagyobb mértékű változást a tájban a tervezett tározó vízfelülete, annak völgyzáró gátja és a tervezett gát helyén (már nem Natura 2000 területen) lévő facsoport eltűnése okoz. A tározó túlnyomórészt egy jelenleg szántóként hasznosított területen fog kialakulni. Általános esetben egy vízfelület megjelenése a tájban alapvetően nem tekinthető kedvezőtlen változásnak, ugyanakkor a tervezett tározó alakja és a szigetelésre használt, kilátszó HDPE fólia erősíti a tározó mesterséges jellegét. A terepfelszíni adottságok és a meglévő fás szárú növényzet miatt az új létesítmények többsége (még a völgyzáró gát is) csak közvetlen környezetből lesz észlelhető.

A beruházás miatt a táj szerkezetében, használatában összességében jelentős változás előreláthatólag nem következik be, a tervezett beruházás negatív tájképi hatásai tárgyi határozatban rögzített továbbtervezési szempontok és előírások érvényesítésével elviselhetőnek minősíthetők. A tervezett tározó gátjának helyén lévő, eltávolításra kerülő facsoport legalább részleges pótlására tesz javaslatot a benyújtott tervdokumentáció, amellyel a Környezetvédelmi Hatóság is egyetért.

Mindezek alapján a tervezett beruházás ellen táj- és természetvédelmi szempontból összességében kizáró ok vagy jelentős hatás a rendelkezésre álló adatok alapján nem merült fel, ugyanakkor a továbbtervezésre és a kivitelezésre, üzemeltetésre vonatkozóan több táj- és természetvédelmi szempontú előírás rögzítése szükséges az élővilágra, illetve tájra gyakorolt negatív hatások csökkentése érdekében.

A 3.1. pontban rögzített táj- és természetvédelmi előírásokat a *természet védelméről* szóló 1996. évi LIII. törvény 5. § (1) bekezdésében, a 7. § (2) bekezdésének a) pontjában, a 9. § (1) bekezdésében, a 16. § (5) bekezdésében, a 17. § (1) bekezdésében, a 18. § (1) bekezdésében, a 43. § (1) bekezdésében és a *Natura 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól* szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet 4. § (2) bekezdésében, továbbá az *országos településrendezési és építési követelményekről* szóló 253/1997. (XII. 20.) Korm. rendelet 1. sz. melléklete, az 54. § (2) bekezdése és a *környezet védelmének általános szabályairól* szóló 1995. évi LIII. törvény 32. §-ában foglalt jogszabályi előírások alapján rögzítettük.

Táj- és természetvédelmi szempontból hatásvizsgálati eljárás lefolytatása nem indokolt.

Levegőtisztaság-védelmi szempontból:

Aba (a telepítéssel érintett) és a szomszédos Seregélyes település a *légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről* szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet 1. számú melléklete alapján a 10. számú légszennyezettségi zónába tartoznak.

A tervezési terület környezetében lakóépület nem található.

Az építési időszakban a kivitelezési munkák, és az azokhoz kapcsolódó szállítás jár légszennyezőanyag-kibocsátással. A kivitelezési munkák a töltő-, ürítő-, valamint a gyűjtő- és elosztóvezetékek fektetésére, a tározótöltés építésére, a műtárgyak építésére és a kutak fúrására terjednek ki.

A dokumentáció szerint a legnagyobb hatásterület a telepítésnél, a tározótöltés építésénél a munkagépek kibocsátásából származó PM10 vonatkozásában alakulhat ki, a hatásterületen belül lakóépület nem található.

A munkagépek működése és a földmunkák kiporzása hatására kialakuló PM10 koncentráció a munkálatok néhány 10 m-es környezetében a munkavégzések ideje alatt megnövekszik. A hatások minimalizálása érdekében száraz időszakban a kiporzó felületeket (munkaterületek, burkolatlan utak, kiporzásra hajlamos depóniák) locsolják, a kiporzásra hajlamos anyagok szállításakor a szállítójárművek letakarásáról gondoskodnak.

A szállításból adódó többletterhelés – a dokumentáció szerint csúcsórában 2 tehergépjármű és 4 személyszállító jármű forgalma – megfelelő ütemezés esetén elhanyagolható mértékű lesz.

Az öntözőrendszer üzemeltetése során légszennyezőanyag-kibocsátás a fenntartási és karbantartási munkákhoz kötődő járműforgalomból származik, ami a dokumentáció szerint érdemi levegőterheléssel nem jár.

A vízkivételnél várhatóan egy mobil dízel aggregátor fogja biztosítani a szivattyú üzemelését, melyből légszennyezőanyag-kibocsátás várható. Az aggregátor időszakosan, alkalmanként néhány óra/nap időtartamban fog működni.

A felhagyás az építéshez hasonló mértékű légszennyezőanyag-kibocsátásokkal járhat, mely keretében a kiépített műtárgyak, létesítmények elbontása történik.

A rendelkező rész **3.3.1. és 3.3.8. pontjaiban** szereplő előírásokat a *levegő védelméről* szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Levr.) 26. § (2) bekezdése és 4. §-a alapján tettem.

A Levr. 4. §-a és 5. § (2) bekezdése alapján tettem a **3.3.2–3.3.6. pontokban** szereplő előírásokat.

A **3.3.7.** pontban szereplő előírást a Levr. 4. §-a alapján tettem.

A Levr. 5. § (2) bekezdése alapján tettem a **3.3.9. pontban** szereplő előírást.

A 140 kW_{th} és annál nagyobb, de 50 MW_{th}-nál kisebb teljes névleges bemenő hőteljesítményű tüzelőberendezések működési feltételeiről és légszennyező anyagainak kibocsátási határértékeiről szóló 53/2017. (X. 18.) FM rendelet 1. § (1) bekezdése, valamint a Levr. 22. § (1) bekezdése és 25. § (1) bekezdése alapján a dízel aggregátorra, amennyiben annak névleges bemenő hőteljesítménye eléri, vagy meghaladja a 140 kW_{th}-t, levegőtisztaság-védelmi engedéllyel kell rendelkezni, erre vonatkozóan a **3.3.10.** pontban előírást tettem.

A levegőtisztaság-védelmi előírásokat a dokumentációban ismertetett javaslatokra figyelemmel tettem.

Levegőtisztaság-védelmi szempontból a fentiek alapján a 3.3.1-3.3.10. pontokban tett előírások betartásával környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatása nem indokolt.

Hulladékgazdálkodási szempontból:

Az öntözési tevékenység előzetes vizsgálata tárgyában indult eljárás során hulladékgazdálkodási szempontból észrevételt nem teszek, kifogást nem emelek.

Hulladékgazdálkodási szempontból környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatását nem indokolt.

Zaj- és rezgésvédelmi szempontból:

Az érintett területeken a jelenlegi zajszinteket elsősorban az ott végzett gazdasági tevékenység határozza meg. A területet ezen kívül közlekedési zajterhelés éri, a vasút számottevő zajforrást jelent. A Börgöndi repülőtéren ejtőernyős ugrók, motoros-, vitorlázó-, sárkányrepülők, kispépes, sport- és szabadidős repüléseket kedvelők használnak. A legközelebbi település Seregélyes, mely keletre kicsivel több, mint 1 km-re helyezkedik el a beavatkozási területtől.

Az építés során a legnagyobb zajhatással a növényzetirtás és a tározó kialakítása, töltésépítése jár. A munkálatok során használt munkagépek a következők: motorfűrész, erdészeti szárzúzógép, lánctalpas földmunkagép, rakodógép, autódaru, betonmixer, tömörítő henger, kotró. Az építési területtől mind a gazdasági területen, mind a lakóterületen található védendő objektumok jóval távolabb esnek, mint a határértékekhez viszonyított izobárok, így a *környezeti zaj- és rezgésterhelési határértékek megállapításáról* szóló 27/2008. (XII.3.) KvVM–EüM együttes rendelet (a továbbiakban: Zaj.hat.R.) 2. mellékletében az építési kivitelezési tevékenységből származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken nagy biztonsággal teljesülnek.

A megvalósulás során az érintett útszakaszok környezetében a közlekedési zajterhelés nem éri el a 3 dB mértékű zajterhelés-növekedést, így a *környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól* szóló 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Zajrendelet) 7. § értelmében a szállítási útvonal nem minősül közvetett hatásterületnek.

A rendszer üzemeltetésekor számottevő zajhatás elsősorban a töltő-, ürítő műtárgynál szükséges aggregátor használata során fordulhat elő.

Az előzetes vizsgálati dokumentációban bemutatásra került a tevékenység zaj- és rezgésvédelmi hatásterülete. A hatályos jogszabályok szerint meghatározott közvetlen zajvédelmi hatásterületen belül védendő létesítmény nem található, így a tevékenység megkezdésének a Zajrendelet szerint nem feltétele a zajkibocsátási határérték megállapítása.

A **3.2.1 pontban** szereplő előírást a Zajrendelet 3. § (1) bekezdése alapján tettem.

A tervezett tevékenység zajvédelmi szempontból nem minősül jelentős környezethasználatnak, ezért környezeti hatásvizsgálat lefolytatása nem szükséges.

Éghajlatvédelem:

A tervezett beruházás éghajlatváltozással kapcsolatos vizsgálatát a Klímakockázati útmutató (Klímapolitika Kft.), valamint a Részletes Módszertani Leírás a Klímakockázati Útmutatóhoz (Klímapolitika Kft.) alapján végezték el.

A tervezett beavatkozás megvalósítása a munkagépek és a szállítójárművek üzemanyag-felhasználásán keresztül óhatatlanul jár üvegházhatású gázok, elsősorban szén-dioxid kibocsátásával.

A tervezett fejlesztéshez kapcsolódó külső szállítási igény nem jelentős. A tározó töltésének megépítéséhez szükséges földanyag a majdani tározó területéről kitermelt földanyag felhasználásával tervezett, így a megvalósításhoz kapcsolódó szállítási igény a műtárgy elemek, vezetékek stb. beszállítására, illetve az esetlegesen a feleslegessé vált földanyag és a keletkező hulladék elszállítását jelenti.

A kiépülő öntözőtelep üzemeltetése, fenntartása, karbantartása energiaigénnyel, üzemanyagigénnyel, ebből következően szintén ÜHG kibocsátással jár, ennek mértéke minimális. Az üzemeltetés során a vízkivételi szivattyú energiaellátása diesel üzemű aggregátorral történik, ennek CO₂ kibocsátása kb. 4,5 g/s, ami a fejlesztés helyszínén minimális többlet kibocsátást okoz, különösen úgy, hogy a szivattyú csak rövid időszakokban működik, amikor a csatorna vízhozama lehetővé teszi a vízpótlást.

Az üvegház hatású gázok megkötéséhez a tervezett öntözés annyiban is hozzájárulhat, hogy az öntözött területeken fejlődő kultúrókoszisztémák vitalitása, biomaszaproduktuma és ezáltal ÜHG-megkötő képessége is javul.

Az egyes éghajlati tényezőkre vonatkozó lehetséges hatások tekintetében nem számítanak lényegi változásra a jelenlegihez képest. A területen jelenleg sincsenek burkolt felületek, és ezek építése sem várható, így ezek a beszivárgó vizek mennyiségét, a lokális felmelegedést nem befolyásolják. Az öntözőtelep kialakítása és üzemeltetése az éghajlati tényezőkre nem gyakorolnak várhatóan kimutatható hatást.

A kialakításra kerülő tározó új, nagyjából állandó vízfelületet ad, így (meg az esetben is, ha a párolgáscsökkentésre műszaki eszközöket vetnek be) ez is, és maga az öntözési tevékenység a közvetlen szomszédos területek hő- és vízháztartása kedvezőbbé teszi, ami a klimatikus viszonyok és a levegőminőség javításában is szerepet játszik.

Ezek a klímaváltozás már tapasztalt és várható további változásának következményeivel (melegedés és szárazodás) ellentétes folyamatok kialakulását, erősödését, azaz a klímaváltozás káros hatásainak – különösen a legkritikusabb nyári időszakokban – enyhítését segítik elő, de a fejlesztés területi kiterjedése miatt csak minimális mértékben.

Az öntözés megvalósítása mintegy 115 ha területen biztonságosabb terméseredményt, a klímaváltozáshoz való alkalmazkodást jelent. A beavatkozás szükségességét az éghajlatváltozás jelenlegi és jövőben várható tendenciái tovább erősítik, ezért megállapítható, hogy a projekt adaptációs célokat is szolgál. Egyértelmű a hozzájárulása az itt élő és gazdálkodó emberek és kultúrák szisztematikusan klímaváltozással szembeni sérülékenységére, a szárazodásból, aszályból fakadó kockázattal szembeni érzékenységének mérsékléséhez.

A kockázat jövőbeni alakulása szempontjából a (nyári) extrém léghőmérsékletek és az aszály növekvő előfordulása a legmeghatározóbb, mivel ezen jelenségek egyszerre növelik a projekttel szembeni igényt, egyszerre pedig veszélyeztetik egyes elemeinek működését is.

A kockázatok kezelésére azonosítottak a tervezés és a kivitelezés szakaszában alkalmazandó intézkedéseket, így a klímaalkalmazkodás a projekt teljes egészében már az előkészítés folyamán beépíthető.

Adaptációs intézkedések:

Klímahatás	Lehetséges problémák és következményeik	Kockázatkezelési lehetőségek a tervezés és a megvalósítás szakaszában
zivatar	Töltés rézsűjének kimosódása, vízbebotlás, szélerozió miatti töltéskárosodás	Jogszabályokban és műszaki szabványokban, előírásokban rögzítettnek megfelelő (pl. biztonsági tényezők, tömörítés) tervezés és kiépítés Rézsűvédelem, rézsű füvesítése
extrém hőmérséklet	Csapadékszegény időjárással kombinálva: földmű kiszáradása, repedezése	Tömörítés az optimális víztartalomnál a szabványnak megfelelően Rézsűfüvesítés
maximális szélerozség	Rézsű széleroziója miatti rézsűcsúszás, károsodás	Jogszabályokban és műszaki szabványokban, előírásokban rögzítettnek megfelelő (pl. biztonsági tényezők, tömörítés) tervezés és kiépítés Rézsűvédelem, rézsűfüvesítés
aszály	Töltés (földmű) kiszáradása, repedezése, süppedése	Rézsű füvesítése (magas hőmérsékletnek és szárazságnak ellenálló fajokkal)
talaj instabilitás	Műtárgyak károsodása, töltés károsodása, töltésszakadás, elöntés	Jogszabályokban és műszaki szabványokban, előírásokban rögzítettnek megfelelő (pl. biztonsági tényezők, tömörítés) tervezés és kiépítés

Tekintettel arra, hogy a projekt esetében az alkalmazkodási intézkedések a vonatkozó jogszabályi és műszaki előírásokba beépültek, ezért nincs olyan intézkedés, ami közvetlenül és kizárólag az éghajlatváltozási kitettség és kockázat jelen dokumentumban ismertetett vizsgálatából eredne, illetve amelynek költsége egyértelműen elkülöníthető volna az érintett projektem költségén belül. Külön pénzügyi terv készítése nem szükséges.

Az alkalmazkodási intézkedések eredményessége nyomon követhető annak rendszeres ellenőrzésével, hogy sikeresen megfelelt-e feladatának az öntözőrendszer. Ez alapvetően a terméseredmények figyelemmel kísérése (öntözött / nem öntözött kultúra) regisztrálásával, illetve kutakból kivett víz mennyiségének regisztrálásával.

Megállapítások további érdemi kérdések vonatkozásában

A környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet (a továbbiakban: 624/2022. Korm. rendelet) 11. § (1) bekezdése alapján „(...) a területi környezetvédelmi hatóság a 3. mellékletben meghatározott szakkérdéseket is vizsgálja, ha a 3. melléklet szerinti előzetes vizsgálati (...) eljárásban a 3. mellékletben megjelölt feltételek fennállnak.

Környezet- és település-egészségügyi szempontból (Korm. rendelet 3. számú melléklet 3. pont):

A Közegészségügyi Hatóság megállapította, hogy a benyújtott dokumentációban foglalt tevékenység közegészségügyi szempontból eleget tesz a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény előírásainak, a környezeti hatásvizsgálati és az egységes környezethasználati engedélyezési eljárásról szóló 314/2005. (XII. 25.) Korm. rendeletnek, a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vizilétesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII. 18.) Korm. rendeletnek, a levegő védelméről szóló 306/2010. (XII. 23.) Korm. rendeletnek, valamint az egyéb hatályos közegészségügyi rendelkezéseknek és engedélyezhető a dokumentációban foglaltak betartásával, valamint a **4.1 pontban** foglalt előírásokkal.

Kulturális örökségvédelmi szempontból (Korm. rendelet 3. számú melléklet 4. pont):

Az Örökségvédelmi hatóság a rendelkezésére álló iratok alapján megállapította, hogy a közhiteles örökségvédelmi nyilvántartás alapján a tárgyi beruházás a 37480 azonosítószámú régészeti lelőhelyet érinti.

A kulturális örökség védelméről szóló 2001. évi LXIV. törvény (a továbbiakban: Kötv.) 11. §-a értelmében a nyilvántartott régészeti lelőhelyek e törvény erejénél fogva általános védelem alatt állnak.

- A nagyberuházás értékét a Kötv. 7. § 20. pontja határozza meg. A Kötv. 23/C. § (1) bekezdése alapján nagyberuházás esetén előzetes régészeti dokumentációt kell készíttetni, amelyet a Kötv. 23/D. § (3) bekezdése és a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Kr.) 3. § (3) bekezdés alapján a Magyar Nemzeti Múzeum (MNM) készít el. A Kr. 39. § (1) bekezdése szerint az előzetes régészeti dokumentáció két fázisban is készülhet: adattári és lelőhely-felderítési (ERD-I.), valamint próbafeltárási (ERD-II.). A Kötv. 23/C. § (5) bekezdése szerint az ERD készítése során – a jogszabályban meghatározott kivételekkel – próbafeltárást kell végezni, amely nem a megelőző feltárás része. A Kötv. 23/D. § (1) és (2) bekezdése alapján az ERD záródokumentuma a feltárási projektterv, amely meghatározza a nagyberuházáshoz kapcsolódó valamennyi régészeti feladatellátást, annak módját, az érintett területet és annak régészeti jellemzőit, a várható kockázatokat. A Kötv. 23/D. § (4) bekezdése szerint a feltárási projekttervet a jogszabályban kijelölt örökségvédelmi szerv a beruházó részére megküldi, majd a beruházó által jóváhagyott anyagot a Kötv. 23/D. § (4) bekezdése alapján az MNM megküldi a projekttervben szereplő, a régészeti feladatellátás elvégzésére megjelölt intézménynek. **(4.2.1 pont)**

- a Kr. 87. § (4) bekezdés b) pontja értelmében szükséges elkészíttetni az örökségvédelmi hatástanulmányt. A Kr. 84. § (2) bekezdés a) pontja alapján az örökségvédelmi hatástanulmány elkészítésére jogosult az örökségvédelmi hatástanulmány régészeti szakterületi munkarésze vonatkozásában a régészeti örökséggel és a műemléki értékkel kapcsolatos szakértői tevékenységről szóló kormányrendelet szerint régészeti területen szakértői tevékenység végzésére jogosult szakértő. **(4.2.2 pont)**
- Az elkészült feltárási projekttervet tartalmazó teljes előzetes régészeti dokumentáció benyújtási idejét a Kr. 40. § (7) bekezdése határozza meg, amely alapján a földmunkával járó tevékenység engedélyezésére vagy közlekedési infrastruktúra-beruházás esetén a földterület megszerzésére irányuló azon első hatósági eljárás megindítására irányuló kérelemhez kell mellékelni, amelyben a hatóság eljár vagy szakhatóságként vagy a szakkérdés vizsgálatával közreműködik. **(4.2.3 pont)**

A termőföldre gyakorolt hatások szempontjából (Korm. rendelet 3. számú melléklet 6. pont):

Az előzetes vizsgálati eljárásban a **4.3.1.–4.3.4. pontokban** talajvédelmi előírásokat tettem, melynek jogalapja a *termőföld védelméről* szóló 2007. évi CXXIX. törvény (Tft.) 32. § (1), 53. § (1) bekezdései és 54. §, a *földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről* szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 52. § (1) bekezdés, a 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdés, és 3. melléklet 6. pontja.

A termőföld mennyiségi védelme szempontjából (Korm. rendelet 3. számú melléklet 8. pont)

A tervezett beruházás az Aba külterületi 0283/3 és 0283/9 hrsz.-ú ingatlanokat érinti. Az érintett földrészek az ingatlan-nyilvántartásban szántó, legelő és rét művelési ágban vannak nyilvántartva, termőföldnek minősülnek.

A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX tv. 10. § (2) bekezdés f) pontja értelmében a termőföld más célú hasznosítása mentes az ingatlanügyi hatóság engedélye alól, ha a termőföldet véglegessé vált vízjogi létesítési engedélyben meghatározott vízkivételt biztosító vízelétesítmény vagy mezőgazdasági vízellátást szolgáló vízelétesítmény, valamint az ezekhez kapcsolódó műtárgyak létesítése, illetve építési engedélyezés hatálya alá nem tartozó, öntözéshez kapcsolódó építmények létesítése, üzemeltetése céljából veszik igénybe.

A kérelemben szereplő cél mezőgazdasági vízellátást szolgáló, valamint öntözéshez kapcsolódó építmények létesítésére irányul, így az építési engedélyezés hatálya alá nem tartozó létesítmények kialakításához földvédelmi eljárás lefolytatása nem szükséges.

Az erdőre gyakorolt hatások az erdő-igénybevétel engedélyezhetőségének szempontjából (Korm. rendelet 3. számú melléklet 7. pont)

A Pest Vármegyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdészeti Főosztály Erdőfelügyeleti Osztálya PE/ERDŐ/6570-2/2023. számú szakkérdés-vizsgálatában az előzetes vizsgálati eljárást lezáró határozat kiadásával egyetért.

Indokolása az alábbiakat tartalmazza:

„Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladék-gazdálkodási Főosztálya (továbbiakban: eljáró hatóság) 2023. július 31-én érkezett megkeresésében öntözőrendszer létesítése tárgyában indult előzetes vizsgálati eljárásban kérte a Pest Vármegyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdészeti Főosztályt (továbbiakban: erdészeti hatóság), hogy a környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 624/2022. (XII.30.) Korm. rendelet (továbbiakban: Korm. rendelet) 3. számú melléklet 7. pontjában meghatározott szakkérdés tekintetében a hatósági feladat ellátásához szükséges szakmai álláspontját adja meg.

A fenti jogszabály alapján az erdészeti szempontból vizsgálandó szakkérdés a következő:

”ha az eljárás erdőt érint, és ugyanezt a szakkérdést korábban önálló eljárásban vagy szakhatóságként nem vizsgálták:

a) az erdőre gyakorolt hatások vizsgálata,

b) ha az eljárás során vizsgált beruházás vagy tevékenység erdő igénybevételével jár, akkor az a) pontban foglaltakon túl az erdő igénybevétel engedélyezhetőségének a vizsgálata.”

A megküldött dokumentációt áttekintve megállapítottam, hogy a tervezett létesítmény nem érint közvetlenül az erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. tv. (Evt.) 6. § (1) bekezdés szerinti erdőt.

Az erdő igénybevétel engedélyezhetőségének vizsgálata adott ügy kapcsán nem szükséges.

A tervezett létesítménynek a környező erdőkre gyakorolt közvetett hatása várhatóan nem jelentős, ezért azt erdészeti hatósági szempontból nem kifogásoltam.

A Pest Vármegyei Kormányhivatal Földművelésügyi és Erdészeti Főosztályának hatáskörét és illetékességét a földművelésügyi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 383/2016. (XII. 2.) Korm. rendelet 11. § (1) bekezdése és 2. számú melléklete állapítja meg.”

Szakhatósági állásfoglalás

Az Ákr. 55. § (1) bekezdése értelmében törvény vagy a szakhatóságok kijelöléséről szóló kormányrendelet közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján az ügyben érdemi döntésre jogosult hatóság számára előírhatja, hogy az ott meghatározott szakkérdésben és határidőben más hatóság (a továbbiakban: szakhatóság) kötelező állásfoglalását kell beszereznie.

Az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdése, valamint az 1. számú melléklet 9. táblázatának 2. és 3. pontja alapján tárgyi eljárásba szakhatóságot kell bevonni.

Fentiek alapján az eljárás során megkerestem a Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóságot mint szakhatóságot, hogy a hatáskörébe tartozó szakkérdésekre kiterjedően, jogszabályi előírásoknak megfelelő állásfoglalását szíveskedjen részemre megküldeni.

A Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság Hatósági Osztály 35700/6303-1/2023.ált. számú szakhatósági állásfoglalásában hozzájárult az előzetes vizsgálati eljárás lezárásához jelen határozat **5.1.** pontjában foglaltak szerint. A szakhatósági állásfoglalás indoklása a következő:

„A Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztály (továbbiakban: Környezetvédelmi Hatóság) az FE/KTF/10042-9/2023. iktatószám alatt, a Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság (továbbiakban: Vízügyi Hatóság) szakhatósági állásfoglalását kérte a MERCSEK AQUA Öntözési Kft. (8127 Aba, Kálvin János u. 28.) részére, az Aba külterületén (0283/3 és 0283/9 hrsz.) tervezett öntözési tevékenység előzetes vizsgálata tárgyában indult közigazgatási hatósági eljárásban.

A Környezetvédelmi Hatóság az FE/KTF/10042-9/2023. iktatószámú elektronikus megkeresésében megadta a webcímet, ahol a szakhatósági állásfoglalás kialakításához szükséges (az ÖKO Zrt. által 2023 júliusában összeállított „ELŐZETES VIZSGÁLATI DOKUMENTÁCIÓ a Mercsek Aqua Öntözési Közösség által Aba külterületén tervezett öntözési tevékenységre” című) dokumentáció és mellékletei megtalálhatóak.

A mellékelt iratanyag és a rendelkezésemre álló nyilvántartási adatok alapján az alábbiakat állapítottam meg:

A Mercsek Aqua Kft. Aba településtől ÉK-re eső 0283/9 és a 0283/3 hrsz.-ú ingatlanokon szántóföldi kultúra öntözését tervezi bruttó 186,52 ha területen.

A vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 147/2010.(IV.29.) Korm. rendelet 60. § (2)–(4) bekezdése szerint elsősorban felszíni vízre alapozva lehet öntözőtelepet létesíteni. Felszín alatti víz öntözési célú igénybevétele csak felszíni vízbeszerzési lehetőség hiányában engedélyezhető.

Az öntözőndő terület mellett húzódó Dinnyés-Kajtori-csatorna jelenleg nem rendelkezik szabad felhasználható vízkészlettel. A későbbiekben, amennyiben a szabad felszíni vízkészlet rendelkezésre áll, számolnak a tervezett öntözés felszíni vízből történő esetleges ellátásával.

Jelenleg az öntözés vízigényét felszín alatti vízből kívánják biztosítani. A tervezett öntözés maximális vízigénye 225.420 m³/év, mely mennyiséget 6 db mélyfúrású (rétegvíz) kútból kívánják biztosítani. Mind a hat kutat felső-pannon korú vízadókra tervezik kiképezni.

A kutakból kitermelt víz ideiglenes tározással egy 2,8 ha területű (maximális üzemi vízszintnél) és 100.000 m³ (üzemi vízszint) kapacitású szigetelt völgyzárógátas víztározóba (0283/9 hrsz.-ú ingatlanon) kerülne.

A mezőgazdasági területen a tervezett tározó feletti kb. 38 ha nagyságú természetes vízgyűjtőről keletkező csapadékvizet a domborzaton kialakult természetes vápákon keresztül a tározóba kívánják összegyűjteni, ennek mennyisége kb. 24 000 m³. A tározó párolgási veszteségeinek minimalizálása érdekében a tervező napelemes, vagy úszó labdás fedést tervez.

A tározó szükség esetén történő leürítésére szivattyúsan van mód a vízkivétel igénybevételével a nyomóvezeték hálózaton keresztül a Dinnyés-Kajtori-csatorna felé vagy a tározott víz kiöntözésével. A tározó ürítése a Dinnyés-Kajtori-csatorna 18+160 szelvényében kialakított bevezető / ürítő műtárgy kiépítésével történne.

A területen 2 db megfigyelőkút kialakítása tervezett, melyekkel a termelő kutak által igénybevett vízadók öntözési vízkivételeinek hatását fogják nyomonkövetni.

Az érintett ingatlanok és környezetük a Duna részvízgyűjtőn belül az 1-13 Észak-Mezőföld és Keleti-Bakony vízgyűjtő-gazdálkodási tervezési alegységre esnek. Magyarország felülvizsgált és az 1242/2022. (IV. 28.) Korm. határozattal elfogadott 2021. évi vízgyűjtőgazdálkodási terve alapján a vízkivétel a „p.1.7.1 Séd-Nádor-Sárvíz-vízgyűjtő” megnevezésű porózus víztestet terheli. A vízgyűjtő-gazdálkodási terv felülvizsgálata során meghatározottak szerint a víztest mennyiségi állapota jó, kémiai állapota egyaránt jó, de fennáll a gyenge állapot kockázata (NO₃) minősítésű.

A Dinnyés-Kajtori-csatorna (VOR: AEP423) vízfolyás víztest minősítése a VGT állapotértékelése szerint az ökológiai kisvíz mértékadó helyzetben nem biztosított vízelvonás miatt („jónál rosszabb”). PBT komponensekkel együtt nézve az ökológia állapota mérsékelt, míg a kémiai állapota nem jó.

A vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 15. § (1) bekezdése alapján: „a felszín alatti vizet – az e törvényben foglaltak figyelembevételével – csak olyan mértékben szabad igénybe venni, hogy a vízkivétel és a vízutánpótlás egyensúlya minőségi károsodás nélkül megmaradjon, és teljesüljenek a külön jogszabály szerinti, a vizek jó állapotára vonatkozó célkitűzések elérését biztosító követelmények”.

Fentiekre tekintettel törekedni kell az öntözés során a víztakarékos, minél kisebb párolgási veszteséggel járó öntözésre.

A tervdokumentációban hidrodinamikai modellezéssel vizsgálták a vízkivétel várható depressziós terét. A számításokat kutanként 90 l/perc csúcsidőszaki hozammal végezték, melyek alapján a térségben a többlet depresszió helyenként megközelíti, illetve meghaladja az 1,0 m-es értéket is.

A tervezett kutak közül az I. számú kúthoz a Seregélyes János major Pákozdi K-12 számra kataszterezett kútja kb. 860 méterre található, mely hasonló mélységközre van szűrőzve. A kútból engedélyezett vízkivétel nem éri el az 1 m³/nap értéket, ami a létesítéskori adatok alapján a kútból 1–2 m-es depresszióval rövid idő alatt kitermelhető. A tervezett öntözővíz kivétel várható depressziós hatása a hidrodinamikai számítások alapján átlagosan 0,68 m ezen kút esetében, ami nem kevés, de a kút üzemét jelentősen nem befolyásolja.

A kutak elkészülte, együttes próbaüzemük lezajlása után a tényleges hidraulikai adatok birtokában szükséges lehet a depresszióból adódó távolhatások újbóli meghatározása.

Tárgyi ingatlanok üzemelő, vagy távlati ivóvízbázis előzetesen lehatárolt, ill. hatósági határozatban kijelölt hidrogeológiai védőidomát, védőövezet- és védőterület-rendszerét nem érintik.

A vizsgált terület szennyeződéserzékenységi besorolása a felszín alatti vizek védelméről szóló 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 7. § (4) bekezdésén alapuló 1:100.000-es méretarányú érzékenységi térkép (érzékenységi alkategóriák szerinti térkép) alapján a terület a felszín alatti vizek állapota szempontjából érzékeny terület.

A tervezett tevékenység végzéséből vízgazdálkodási és vízvédelmi szempontból nem feltételezhető számottevő környezeti hatás, így az előzetes vizsgálati eljárás lezárásához hozzájárultam.

Jelen szakhatósági állásfoglalás ellen önálló jogorvoslatnak nincs helye, az a határozat, illetve az eljárást megszüntető végzés elleni jogorvoslat keretében támadható meg az Ákr. 55. § (4) bekezdése alapján.

Felhívom az eljáró hatóság figyelmét, hogy az általános közigazgatási rendtartásról szóló 2016. évi CL. törvény (továbbiakban: Ákr.) 81. § (1) bekezdése értelmében a döntésnek tartalmaznia kell a szakhatóság állásfoglalását és a szakhatósági állásfoglalás indokolását.

A Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság hatáskörét a vízgazdálkodásról szóló 1995. évi LVII. törvény 28. § (1) bekezdése a vízgazdálkodási hatósági jogkör gyakorlásáról szóló 72/1996. (V.22.) Korm. rendelet (továbbiakban: Vhr.) 1. § (1) bekezdése, a vízvédelmi hatáskörömet a környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 66/A. §, és a vízügyi igazgatási és a vízügyi, valamint a vízvédelmi hatósági feladatokat ellátó szervek kijelöléséről szóló 223/2014. (IX. 4.) Korm. rendelet (továbbiakban: 223/2014 Korm. rendelet) 10. § (1) bekezdés 4. pontja, a vízügyi és vízvédelmi illetékességemet a 223/2014 Korm. rendelet 10. § (2) bekezdése és az 2. mellékletének 4. pontja állapítja meg.

Szakhatósági állásfoglalásomat az Ákr. 55. § (1) bekezdésére tekintettel, az egyes közérdeken alapuló kényszerítő indok alapján eljáró szakhatóságok kijelöléséről szóló 531/2017. (XII. 29.) Korm. rend. 1. számú melléklet 9. táblázat 9. és 10. pontja alapján, mint területi vízügyi és vízvédelmi hatóság adtam meg.”

Megkeresés

Az Ákr. 25. § (1) bekezdés b) pontja alapján, a hatóság – legalább ötnapos határidő tűzésével – más szervet vagy személyt kereshet meg, ha az eljárás során szükséges adattal vagy irattal más rendelkezik.

A Rendelet 1. § (6b) bekezdése szerint, a környezetvédelmi hatóság az előzetes vizsgálati, a környezeti hatásvizsgálati, az egységes környezethasználati, valamint az összevont eljárásában a tevékenység telepítési helye szerinti település, a fővárosban a kerület (a továbbiakban együtt: település) önkormányzata ügyfélnek minősül, aki a környezetvédelmi hatóság által megküldött kérelem és mellékletei tekintetében a kézhezvételtől számított 15 napon belül nyilatkozhat.

A fenti jogszabályhely alapján az előzetes vizsgálati eljárás során megkerestem az érintett település, Aba Város Önkormányzatát.

Aba Város Önkormányzata által az ABA/4865-5/2023. számú nyilatkozatában tett megállapítások:

„Alulírott Dr. Mikula Lajos polgármester nyilatkozom a Fejér Vármegyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályának FE/KTF/10042-6/2023. számú megkeresésére, hogy a hivatkozott számú megkeresésben feltüntetett, a Mercsek Aqua Kft. kérelmére indult eljárásban jelölt, tervezett öntözési tevékenység, a tervezett műtárgyak elhelyezése az Aba Város Önkormányzata Képviselő-testületének a helyi építési szabályzatról szóló 21/2021. (XI. 15.) önkormányzati rendeletében foglaltaknak megfelel.”

Összefoglalás

A rendelkezésre álló adatok és dokumentumok, továbbá a szakhatósági állásfoglalás és a jegyző nyilatkozata alapján összefoglalóan megállapítható, hogy a tervezett tevékenység megvalósításából sem az egyes környezeti elemekre, sem azok rendszerére nem feltételezhető olyan jelentős hatás, amely a környezeti hatásvizsgálati eljárás lefolytatását szükségessé tenné. A tervezett tevékenység egységes környezethasználati engedélyhez nem kötött.

A döntést megalapozó további jogszabályhelyek

A tervezett tevékenység megkezdése előtt beszerzendő engedélyekre vonatkozó tájékoztatást a **2. pont** tartalmazza a R. 5. § (2) bekezdésének ac) pontjára figyelemmel.

A Fejér Vármegyei Katasztrófavédelmi Igazgatóság előtt folyamatban lévő, jelen előzetes vizsgálati eljárást lezáró határozat véglegessé válásáig felfüggesztett 35700/2938/2023.ált. számú elvi vízjogi engedélyezési eljárásra tekintettel a **2.1 pontban** foglaltak szerint rendelkeztem.

A fentiekre tekintettel a Környezetvédelmi Hatóság a Kvt. 71. § (1) bekezdés a) pontja, illetve a Rendelet 5. § (2) bekezdésének ac) pontja, 5. § (3) bekezdése, valamint 3. sz. mellékletének 4. pont b) alpontja értelmében, az Ákr. 81. § (1) bekezdésére figyelemmel a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

A Kvt. 71. § (3) bekezdése értelmében a környezetvédelmi hatóság az (1) bekezdés szerinti határozatát – annak véglegessé válására tekintet nélkül – közhírré teszi.

Fentiek figyelembevételével a **7. pontban** rendelkeztem a határozat Környezetvédelmi Hatóságnál történő kifüggesztéséről és az internetes honlapon történő megjelentetéséről.

A Rendelet 5. § (6) bekezdése szerint a Környezetvédelmi Hatóság a tárgyi határozatot közli az eljárásban részt vett önkormányzatok jegyzőivel, akik a Környezetvédelmi Hatóság által megjelölt időpontban gondoskodnak a határozat teljes szövegének nyilvános közzétételéről.

A jegyző a döntés közzétételét követő öt napon belül tájékoztatja a Környezetvédelmi Hatóságot a közzététel időpontjáról, helyéről, valamint a határozatba való betekintési lehetőség módjáról. Fentiek alapján jelen határozatom **8. pontjában** rendelkeztem arról, hogy a tevékenységgel érintett település – Aba, Székesfehérvár és Seregélyes – Jegyzője a határozat kézhezvételétől követően haladéktalanul gondoskodjon a határozat teljes szövegének nyilvános közzétételéről.

Kérem a Tisztelt Jegyzőt, hogy a határozat közzétételét követő 5 napon belül a közzététel időpontjáról, helyéről, valamint a határozatba való betekintési lehetőség módjáról a Környezetvédelmi Hatóságot tájékoztatni szíveskedjen, a Rendelet 5. § (6) bekezdésének megfelelően.

A környezetvédelmi és természetvédelmi hatósági eljárások igazgatási szolgáltatási díjairól szóló 14/2015. (III. 31.) FM rendelet (a továbbiakban: DíjR.) 2. § (1) bekezdése szerint igazgatási szolgáltatási díjat kell fizetni a rendelet 1–4. mellékletében meghatározott eljárásokért. A Díjr. 1. számú mellékletének 35. pontja szerint jelen eljárás igazgatási szolgáltatási díja 250 000 Ft, amely az Ügyfél által megfizetésre került. Az eljárás során egyéb eljárási költség nem merült fel.

Az eljárási költségekről, az iratbetekintéssel összefüggő költségtérítésről, a költségek megfizetéséről, valamint a költségmentességről szóló 469/2017. (XII. 28.) Korm. rendelet 1. § (1) bekezdés 2. pontja alapján a közigazgatási hatósági eljárásban eljárási költség: az igazgatási szolgáltatási díj.

Az Ákr. 129. § (1) bekezdése szerint, az eljárási költséget a hatóság egyszerűen határozza meg, és dönt a költség viseléséről, illetve a megelőlegezett költség esetleges visszatérítéséről.

A Környezetvédelmi Hatóság az eljárási költség viseléséről a fentiekre figyelemmel, az Ákr. 81. § (1) bekezdése alapján rendelkezett a **9. pontban**.

A jogorvoslatról az Ákr. 112–114. §-ában, *a közigazgatási perrendtartásról* szóló 2017. évi I. törvény 13., 37., 39., 50. §-ában, továbbá a XV. és XVI. fejezeteiben foglaltak alapján adtam tájékoztatást a határozat **10. pontjában**.

Ezúton tájékoztatom az érintetteket, hogy az Ákr. 82. § (1) bekezdése értelmében a döntés a közléssel véglegessé válik. Az Ákr. 85. § (5) bekezdése szerint, ha törvény vagy kormányrendelet másként nem rendelkezik, a döntés közlésének napja a) az a nap, amelyen azt írásban vagy szóban közzétették, vagy b) a hirdetmény kifüggesztését követő tizenötödik nap.

Az Ákr. 55. § (4) bekezdése értelmében a szakhatóság döntése az eljárást befejező döntés elleni jogorvoslat keretében támadható meg.

Az ügyintézés a jelen döntés közzéte iránti intézkedéssel (hirdetményi úton történő közzétevel, illetve elektronikus úton történt továbbításával) lezártam, így az ügyintézési határidőt megtartottnak tekintem.

A Korm. rendelet 28. § (4) bekezdésére figyelemmel jelen eljárás során hozott határozat egy példányát az illetékes vármegyei katasztrófavédelmi igazgatóság részére is megküldöm.

A Környezetvédelmi Hatóság hatáskörét és illetékességét *a környezetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről* szóló 624/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet, *a természetvédelmi hatósági és igazgatási feladatokat ellátó szervek kijelöléséről* szóló 625/2022. (XII. 30.) Korm. rendelet és *a hulladékgyaldálkodási hatóság kijelöléséről* szóló 124/2021. (III. 12.) Korm. rendelet állapítja meg.

A környezetvédelmi hatósági nyilvántartás vezetésének szabályairól szóló 58/2019. (XII. 18.) AM rendelet szerint jelen határozat nyilvántartásba vételéről gondoskodtam.

A kiadmányozási jog gyakorlása *a fővárosi és vármegyei kormányhivatalok szervezeti és működési szabályzatáról* szóló 15/2022. (XII. 21.) MvM utasítás és a Fejér Vármegyei Kormányhivatal vezetőjének *a kiadmányozásról* szóló 2/2023. (II. 20.) utasítása alapján történt.

Székesfehérvár, időbélyegző szerint

A főispán helyett eljáró
Dr. Petrin László
főigazgató
nevében és megbízásából

Rákóczi Mária
osztályvezető